

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 58 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

---

1 maximumscore 2

1 = warmer

2 = hoger

3 = warmer

4 = minder

5 = breedteligging

indien vijf antwoorden juist 2

indien vier of drie antwoorden juist 1

indien minder dan drie antwoorden juist 0

2 D

Vraag	Antwoord	Scores
3	maximumscore 2 temperatuur neerslag wind (windrichting of windsterkte) bewolking	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie antwoorden juist	1
	indien minder dan drie antwoorden juist	0
4	C	
5	A	
6	F	
7	C	
8	maximumscore 2 Juiste klimatologische omstandigheden zijn: – In Spanje is meer zon / is het warmer dan in Nederland; – In Spanje is het zomerseizoen langer dan in Nederland; – In Spanje zijn de zomers droger dan in Nederland.	
	per juist antwoord	1
9	B	
10	D	
11	B	
12	maximumscore 2 uitspraak 1 = juist uitspraak 2 = juist uitspraak 3 = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
13	<p>maximumscore 1</p> <p>het versterkte broeikaseffect / de gevolgen van het versterkte broeikaseffect, zoals zeespiegelstijging</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het broeikaseffect mag niet goed gerekend worden.</i></p>	
14	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een juiste maatregel die leidt tot energiebesparing zijn: <ul style="list-style-type: none"> – subsidie op zuinigere motoren / zuinigere motoren gaan gebruiken – zuinigere lampen / led-verlichting gaan gebruiken – huizen isoleren • Voorbeelden van een juiste maatregel die leidt tot een lagere CO₂-productie zijn: <ul style="list-style-type: none"> – minder fossiele brandstoffen gebruiken – meer alternatieve energiebronnen gebruiken – meer kernenergie gebruiken 	<p>1</p> <p>1</p>

Water

15	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • zand • Uit het antwoord moet blijken dat zandgrond een grove structuur heeft (en daardoor een snelle doorlatendheid) 	<p>1</p> <p>1</p>
16	C	
17	C	
18	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een nevengeul aangelegd • Andere maatregelen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – uiterwaardverlaging – zomerbedverlaging – kribverlaging – waterberging – dijkverlegging – ontpoldering – verwijderen van obstakels 	<p>1</p> <p>1</p>
19	B	
20	C	

Vraag	Antwoord	Scores
21	maximumscore 2 Theo = juist Birgit = juist Alexander = onjuist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
22	B	
23	maximumscore 2 1 = stroomopwaarts 2 = ten westen 3 = stroomafwaarts 4 = Shanghai	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
24	maximumscore 1 Er wordt minder (vruchtbaar) slib afgezet.	
25	C	
26	E	
27	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat steeds meer water uit de Jordaan wordt onttrokken voor landbouw, industrie en / of huishoudens (daardoor wordt er weinig water afgevoerd naar de Dode Zee).	
28	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat de meeste ontziltingsinstallaties werken op fossiele brandstoffen (en die zorgen voor CO ₂ -uitstoot) / gebruik van fossiele brandstoffen zorgt voor CO ₂ -uitstoot.	
29	D	

Bevolking en ruimte

---

30 A

31 **maximumscore 2**

Voorbeelden van twee juiste gevolgen zijn:

- 65-plussers hebben relatief veel zorg nodig.
- De voorzieningen moeten aangepast worden aan de groeiende groep 65-plussers.
- De huisvesting moet aangepast worden aan de groeiende groep 65-plussers.
- Een hoog percentage 65-plussers zal op den duur leiden tot een bevolkingsdaling.

per juist antwoord

1

32 **maximumscore 1**

Flevoland

Uit het antwoord moet blijken dat veel jonge gezinnen zich in de provincie Flevoland hebben gevestigd.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij juiste keuze met een juiste oorzaak.

33 A

34 D

35 C

36 **maximumscore 2**

1 = juist

2 = onjuist

3 = juist

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

37 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat het nieuwe stadion beter bereikbaar is / Stadion Euroborg ligt vlak bij de snelweg (A7) / Stadion Euroborg ligt dicht bij een station.

38 B

Vraag	Antwoord	Scores
39	E	
40	D	
41	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste redenen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de overvloed aan goedkope arbeidskrachten - goedkope grond / goedkope vestiging - de minder strikte milieuwetgeving - de grote Chinese afzetmarkt - minder strenge arbeidswetgeving 	
	per juist antwoord	1
42	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van twee juiste nadelige gevolgen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slechte arbeidsomstandigheden - woningnood / stijgende kosten voor woningen - milieuproblemen 	
	per juist antwoord	1
43	C	
44	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = urbanisatie 2 = economische migranten 3 = overbevolking 4 = bevolkingsdichtheid 5 = bebouwingsdichtheid 6 = voorzieningen</p>	
	indien zes antwoorden juist	2
	indien vijf of vier antwoorden juist	1
	indien minder dan vier antwoorden juist	0

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 28 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

bron 1	eigen archief, Cito/CvTE
bron 2	vrij naar: www.metoffice.gov.uk
bron 3 en 4	vrij naar: www.knmi.nl
bron 5	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 6	eigen archief, Cito/CvTE
bron 7	vrij naar: De Basis Bosatlas, 60e editie
bron 8	vrij naar: holapicasso.pbworks.com
bron 9	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 10	vrij naar: www.klimadiagramme.de
bron 11	vrij naar: www.parool.nl
bron 12	vrij naar: www.weer.nl
bron 13	vrij naar: members.casema.nl/roelandvw
bron 14, 15, 16	vrij naar: www.wgs.nl
bron 17	vrij naar: CBS
bron 18	vrij naar: www.law.kuleuven.be
bron 19 en 20	eigen archief, Cito/CvTE
bron 21	viajandoimagenesysensaciones.com
bron 22	vrij naar: www.tankonyvtar.hu
bron 23	vrij naar: joods.nl
bron 24	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 25	www.koreaherald.com
bron 26	foto 1: nl.wikipedia.org ; foto 2: www.rvo.nl ; foto 3: www.israel21c.org
bron 27	CBS/dec12/2104, www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
bron 28 en 29	vrij naar: Berlin-Institut
bron 30	vrij naar: ww2.unhabitat.org
bron 31	vrij naar: www.tubantia.nl
bron 32	vrij naar: nl.wikipedia.org
bron 33	vrij naar: Topografische Atlas van Nederland
bron 34	1: www.de-held.nl ; 2: vrij naar: Gemeente Groningen; 3: eigen archief, Cito/CvTE; 4: www.dvhn.nl
bron 35	vrij naar: geography.about.com
bron 36	vrij naar: nl.wikipedia.org
bron 37	vrij naar: www.volkskrant.nl 03-01-2013
bron 38	vrij naar: sargasso.nl